

Dnr KS 2020/310

§ 195 Svar på remiss: av betänkandet Högre växel i minoritetspolitiken - Stärkt samordning och uppföljning (SOU 2020:27)

Sammanfattning

Regeringen har givit Haninge kommun möjlighet att ge synpunkter över bedömningarna och förslagen i slutbetänkande av Utredningen om uppföljning av minoritetspolitiken SOU 2020:27.

Utredningens uppdrag har varit att ta ställning till hur ansvaret för samordning, utveckling och uppföljning av minoritetspolitiken ska vara organiserat. Enligt direktivet ska utredningen även ta ställning till hur uppföljningssystemet kan förbättras. Syftet med uppdraget har varit att åstadkomma en ändamålsenlig organisering av uppgifterna för att bidra till en stärkt minoritetspolitik.

Sedan januari 2010 har Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget haft nationellt ansvar för samordning och uppföljning av minoritetspolitiken och en rad viktiga insatser har gjorts inom uppdraget. Utredningen har dock kunnat konstatera att uppföljningsmyndigheternas uppdrag är otydligt och att resurserna varit begränsade.

Regeringen har aviserat en nystart för minoritetspolitiken som innebär att politikområdet ska ges högre prioritet (skr.2017/18:282) och ha ett rättighetsbaserat arbetssätt (prop. 2017/18:199). Enligt utredningens bedömning ställer en höjd ambitionsnivå och ett förändrat förhållnings- och arbetssätt än högre krav på uppföljningsmyndigheten. För att kunna utveckla samordning och uppföljning i den riktning regeringen aviserat krävs att uppdraget regleras tydligare och mer samlat samt ges resursförstärkningar och andra mer långtgående förändringar.

Möjligheten att inom länsstyrelsestrukturen åstadkomma den styrning som krävs bedömer utredningen som mycket begränsad. Utredningen föreslår därför att uppdraget som central uppföljande och samordnande myndighet när det gäller nationella minoriteterna judar, romer, sverigefinnar och tornedalingar samt de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och romani chib, ska

flyttas från Länsstyrelsen i Stockholms län till Institutet för språk och folkminnen (ISOF). Sametingets roll inom samordnings- och uppföljningsuppdraget ska renodlas till att bevaka frågor som rör samiska rättigheter och samiska språkets utveckling inom minoritetspolitiken. Uppföljningsmyndigheterna ska samverka med varandra inom ramen för det minoritetspolitiska uppdraget i syfte att åstadkomma enhetlighet och effektivitet i arbetet.

I avsnitt 8.2.1 föreslår utredningen att minoritetspolitikens nuvarande tre delområden ersätts med fyra delmål. Delmålen ska användas i styrning och uppföljning på nationell nivå. Målen kan även ge vägledning för kommuner och regioner och ska ange de slutliga effekter eller samhällsförändringar som minoritetspolitiska insatser ytterst ska bidra till.

I avsnitt 8.2.3 föreslår utredningen att regeringen ska utveckla och använda sig av en särskild styrstrategi i sin myndighetsstyrning – minoritetspolitisk integrering.

Utredningen föreslår att förändringarna genomförs med verkan f.r.o.m den 1 januari 2022 och att ändringar i minoritetslagen ska träda i kraft den 1 juli 2022.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har inom ramen för finskt förvaltningsområde och utvecklingskommun för romsk inkludering deltagit i dialog med utredningen. Förvaltningen anser att utredningen är välanalyserad, genomarbetad och tydligt visar på minoritetspolitikens utmaningar och komplexitet. Utredningens olika förslag på organisering samt hur uppföljningssystemet kan förbättras är rimliga och realistiska.

Kommunstyrelseförvaltningen delar utredningens analys om att uppföljningsmyndigheterna behöver ett förtydligat och mer strategiskt inriktat uppdrag samt tillskjutas mer resurser i samklang med regeringens höjda ambitionsnivå.

Länsstyrelsen i Stockholms län och Haninge kommun har genom åren haft nära samverkan i synnerhet i frågor beträffande romsk inkludering. Samarbetet har fungerat bra och det romska arbetet har varit utvecklande för kommunen. Dock efterfrågas stöd och samordning mellan kommuner samt kunskapshöjande och

synliggörande insatser. Med Länsstyrelsen i Stockholms läns idag begränsande resurser är det svårt att leva upp till de förväntningarna.

Utredningen gör en genomgång av tänkbara befintliga myndigheters lämplighet att överta uppdraget och gör den bedömningen att ISOF är det bästa alternativet.

Kommunstyrelseförvaltningens reflektion kring utredningens förslag om att flytta huvudansvaret för samordning och uppföljning till ISOF är att Länsstyrelsen i Stockholm och Sametinget sedan 2010 burit ansvaret och genom åren upparbetat kunskaper, rutiner, nätverk och en förståelse för sakfrågan. Den kompetensen måste överföras. En annan aspekt är att Länsstyrelsen är en stor och etablerad myndighet medan ISOF är mindre bekant sektorsmyndighet. Möjligen kan det påverka statusen för minoritetsfrågorna.

Som nämnts ovan så är minoritetspolitiken ett komplext uppdrag med ett stort behov av en samverkan mellan olika kompetenser och sakkunskaper. Det krävs ett tvärsektorielt arbete berörda myndigheter emellan kombinerat med dialog och samråd med minoritetsgrupper och dess representanter.

Förutsättningen att klara övertagandet är att uppföljningsmyndigheternas uppdrag regleras inom ramen för utredningens olika konkreta förslag på förbättringar på samordning och uppföljning samt rejält tilltagna resurser för ISOF och Sametinget.

Givet att redan införskaffad kompetens, kontinuitet och erfarenheter överförs till nya uppföljningsmyndigheten och att ökade anslag inte påverkar kommunernas och regionernas ekonomiska förutsättningar för att klara sitt minoritetspolitiska uppdrag, har förvaltningen ingen annan synpunkt än utredningen.

Utredningens förslag om att minoritetspolitikens nuvarande tre delområden ersätts med fyra delmål med en förtydligad målstruktur är bra. Det ger en klarare bild av vilka effekter som ska uppnås och en tydligare riktning i styrningen av minoritetspolitiken.

Kommunstyrelseförvaltningen anser att utredningens förslag om en särskild styrstrategi – minoritetspolitisk integrering, är en helt rätt riktning för en stärkt minoritetspolitik samt ökad efterlevnad av minoritetslagen.

Underlag för beslut

- Remiss av betänkandet Högre växel i minoritetspolitiken - Stärkt samordning och uppföljning <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2020/05/sou-202027/>
- Missiv Remiss nästa steg SOU 2020:27

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelseförvaltningens yttrande ska utgöra kommunens remissvar.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Sven Gustafsson (M) hemställer om att lämna ett särskilt yttrande från Moderaterna.

Ordföranden konstaterar att det endast finns ett förslag till beslut - kommunalrådsberedningens - och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förslaget. Därefter finner ordföranden att kommunstyrelsen medger att Moderaterna lämnar ett särskilt yttrande.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelseförvaltningens yttrande ska utgöra kommunens remissvar.
2. Moderaterna medges lämna ett särskilt yttrande (bilaga).
3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Expedieras: Akt

För verkställighet: KSF

För kännedom: Kulturdepartementet, Sanna Rantamäki, Berit Pettersson, Gregor Kwiek, Utbildningsförvaltningen, Social- och äldreförvaltningen, Kultur- och fritidsförvaltningen.